

És inexorable: necessitem la natura i la necessitem sana i lluent, i també ens cal qui amb el neguit fluent del record i de la vida ens la identifiqui i ens en tradueixi tots els estats d'ànim que produeixen arbres o estepes, gaigs, oriols o ous de reig. Ens calen fragàncies i els seus records, ens cal saber dels antics carboners, dels masovers, dels propietaris i dels xaragalls dels aiguats, dels grills o dels brunzits dels borinots, i dels pagesos de poderoses constàncies i tractors indefugibles. Ens cal una Assumpció Mateu (Girona, 1952) per inventariar els llagrimalls dels boscos propers, per aixecar la llebre dels infortunis bosquetans; el foc, els focs i les malures. Ens cal tota la força artística i poètica de qui vol activar totes les infinites variacions sentimentals que genera el bosc del paisatge.

Assumpció Mateu

i ser natura

Tu, amb els teus ulls molt foscos i brillants, ho has vist tot sense temença.

Joan Vinyoli

Text > SEBASTIÀ GODAY

Fotos > ASSUMPCIÓ MATEU

Es desdobra entre dues seus a Jafre (Baix Empordà): per un costat, casa seva, on té el taller, directament connectat al paisatge circumdant, als conreus, al petit bosc proper, al Ter, que fa una discreta giragona davant de casa seva. El taller està compartimentat en diferents espais de treball: de pintura,

de confecció de llibres de bibliòfil, de lectura i escriptura, sempre en ordre i pulcritud referencials. L'altre espai, al carrer Major de Jafre, que és on ens citem, havia pertangut al músic Miquel Roger, mort d'accident l'any 2017. Aquesta altra seu és la nineta dels ulls de l'Assumpció, un espai insonoritzat, ampli, amb una petita caixa escènica,

també ben ordenat, on pot emmagatzemar els quadres. I li bull pel cap la idea de convertir-lo en un taller de reunió, un *workshop*, probablement estiuenç, on totes les disciplines artístiques es complementin o es barregin. L'Assumpció m'ho diu clarament, mentre descorre plataformes verticals d'emmagatzematge d'obres antigues i actuals: «Jo soc paisatge». I té tota la raó. I l'obra que em mostra gira entre distintes esferes, sempre des de la concepció per parts del paisatge: l'horitzó, l'arbre, el bosc cremat, la verticalitat i potència de la regeneració, les ombres, els reflexos, el riu serpentejant, les escorces, les arrels invisibles però indispensables, els camps de cereals retallats en la pell de l'Empordà clavats al «paisatge és pell» de Perejaume.

>> Bosc: llum interior i Sentint el silenci dins el bosc, 2010. Díptic en tècnica mixta sobre tela, 2 (180 x 400 cm). Museu Würth La Rioja.

>> Emmarcant el somni: diàleg, 2015. *La Vinya dels Artistes. La Pobla de Cérvoles.*

Assumpció Mateu em punctua els seus entusiasmes amb rialles franques, encomanadisses, com el vesc que reté els petits fringíl·lids o, com és el cas, desbordant alegria en detallar les múltiples possibilitats d'aquest reducte, antic estudi de gravació, Can Boira, on parlem i parlem, tot i tenir gent a casa que l'espera. És la generositat feta artista. L'artista de la generositat? Una doctora en belles arts refiada de si mateixa, de la seva infància, del seu viure al carrer del Comerç de Barcelona, dels seus viatges, de la vida en plenitud.

La seva obra abraça molts tipus de disciplines: la pintura pintura; la poesia intimista, gairebé un dietari creatiu que escorcolla les presències i les absències; els envejables llibres d'artista, en què els poemes objecte i el traç vital, cal·ligràfic, mostren tota mena de sensacions íntimes en enfrontar-se a la naturalesa, al bosc, o les instal·lacions, com la del Mas Blanch i Jové, a

la Pobla de Cérvoles, en què la seva intervenció acompanya tant les oliveres i els ceps com el treball dels viticultors, o els enoturistes, i també eixampla un paisatge des d'on s'elabora un beuratge cultíssim: el vi.

L'obra de Mateu giravolta, sovint, en un foc d'encenalls primigeni, el bosc cremat, que ha estat el títol d'una extensa i fèrtil exposició al museu Würth, a Agoncillo (la Rioja), una exposició molt ben documentada en què el procés creatiu interpel·la sense contemplacions el públic i en què l'artista té carta blanca per experimentar, per reconduir experiments anteriors, per revisitar certes es i (és necessari) per indagar o enllepolir i adobar la profunditat de les arrels on ha anat pouant la seva interrelació amb la naturalesa, que en el seu cas potser cal anar a buscar en els set primers anys viscuts a Cassà de la Selva, o quan l'avi l'endinsava amb un carretó en el món de les collites o en els estius que l'amiga

>> Existència infinita, 2018. *Arbre en bronze, estructura en ferro i miralls, 100 × 60 × 80 cm.*

>> Miratge, 2016. Acrílic sobre tela, 200 × 180 cm.

la convidava a la vora de les Guillerries feréstegues i inconegudes.

En un pla, en un quadre, en una superfície, l'Assumpció, en un fons preparat, ple de negror, de cremades, prepara un camp per lliurar (llaurar) la batalla de la vida, de la regeneració, de la vida vista amb arrels o sense, d'on abstreu el sentiment. Mateu sap que no hi ha subterfugis, que el bosc, que la natura, són. Hi ha l'esperança, els colors càlids, enfrontats als colors de la grisalla negra, els colors

de l'incendi, i els més càlids, que els contraprogramen. El resultat? Bandes verticals inestables, en què la veritat de la terra es baralla amb l'altra veritat, la del foc, la de l'incendi, la que no es pot dominar, una al costat de l'altra, en equilibri precari, la renaixença, els brots, l'esperança. I sabeu? L'art i el domini màgic rau en aquest moment en el fet que els colors i els gestos s'assemblen, l'artista que sap i el públic que vol saber. Seria fàcil i estúpid admetre que la fotografia d'un bosc cre-

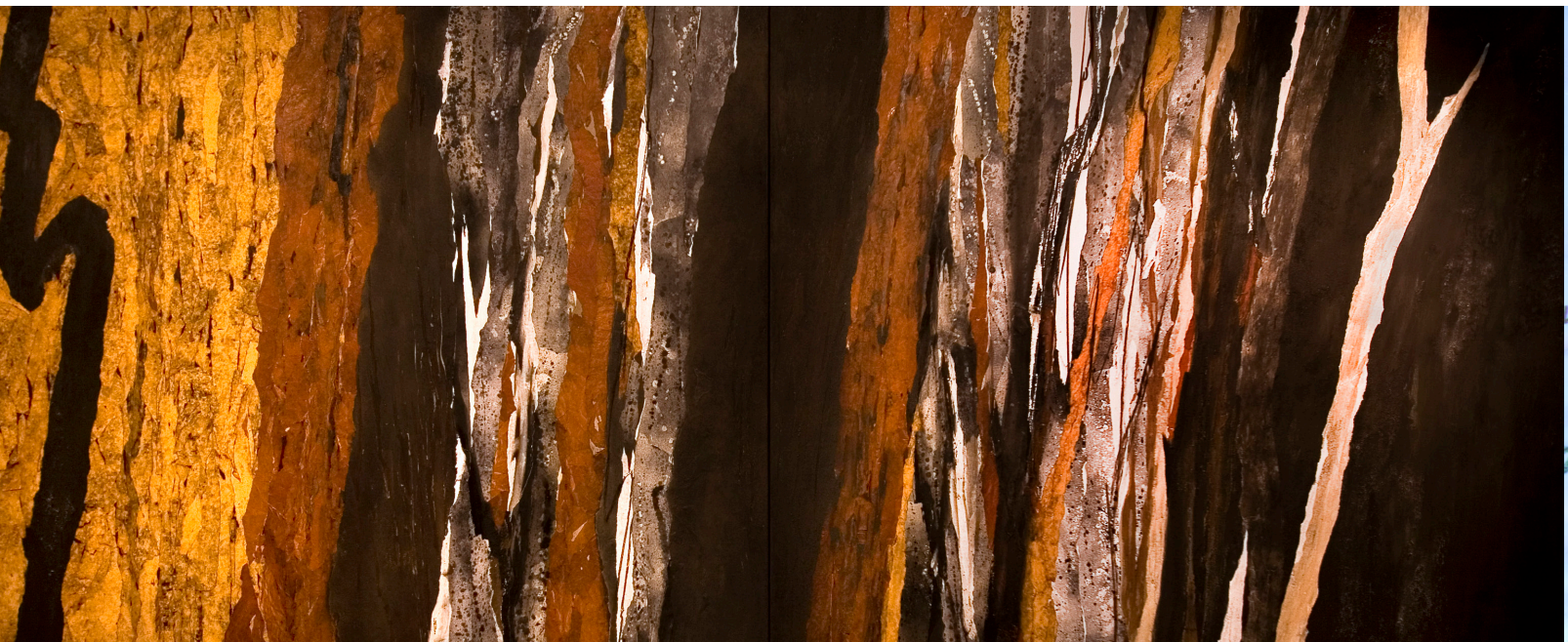

>> Sonata: emoció i silenci.
Mixta i collage, 30 × 30.

>> Escala, 2015. Acer patinable, 6 metres d'alçària. La Pobla de Cêrvoles.

>> Frontalitat endins el bosc cremat, 2016. Mixta sobre tela, 180 × 400 cm. Museu Can Framis, Fundació Vila Casas.

mat administra el sentiment únic de la tristesa. L'artista afegeix a la imatge crua un element exclusiu, savi, que deslloriga el succés i el fa universal. L'incendi del bosc esdevé misteriosament reviviscència. La pèrdua esdevé troballa, es torna principi, brolla amb tota la seva obscura cruessa.

I mentre parlàvem dels seus projectes, sentim que truquen a la porta de Can Boira. Obrim i apareix un saltenc irrefutable: Jaume Peracaula, el director de fotografia de produccions cinematogràfiques eficacíssimes (per exemple, les d'Agustí Villaronga, entre d'altres), un dels veïns de l'Assumpció que, sens dubte, l'ajudarà en la creació de l'espai on som, com també faran molts altres amics.

I l'Assumpció em descriu les noves referències conceptuals des d'on treballa: l'ombra i el reflex, i em mostra un seguit de llibres i de catàlegs que il·lustren que la manera com mirem i com posem el mirall permet apropar-nos a aquest joc que és el que ens fa reconstruir les realitats no conegudes. I parlem de l'escultura que exhibeix a la Fundació Vila Casas de Palafrugell, en què aquestes ombres i miralls modifiquen com aprehendre la peça i com estimular-nos a saber-la i a aspirar-ne el rastre.

I el temps passa, i parlem de manera lleugera de moltes coses que ens apropen, com ara de Glòria Bosch, l'amiga dels amics, que l'ha acompanyat gairebé sempre des dels vint anys i escaig (la Glòria mereix un capítol a part), però també ens cal parlar dels seus dos fills, tant del que acaba d'arribar del Brasil com del que des de Jafre treballa en guions de cinema, i també de la mare, les mares, d'edat provectora, i del pas

>> L'ombra blanca. Mixta i collage sobre tela, 97 x 195 cm.

del temps, o dels llibres de poesia que s'empassa i que comenta amb Quim Lecina o Berta Cabré o Quim Español, i travessa la conversa la figura insubsti-

tuïble de Paco Torres Monsó, que sempre recorrerà el nord de l'art gironí, i també parlem del seu amic de temps a belles arts, de Gerard Sala, o de l'exercici que demanava als seus alumnes de la facultat: retratar a diari un mateix paisatge i descriure'n, artísticament o poètica, les diferències avaluable. Perquè, amics, jo sempre voldré Assumpció Mateu com el meu paisatge, al meu sanguinolent bosc interior.

Per saber-ne més

<http://www.assumpciomateu.com>

<https://eudaldcamps.com/2016/07/22/pintura-per-afegir-vida-a-la-musica>

